

İnsanlar kendilerini “gerçek” halleriyle görmek istemezler. Kafalarında kendilerine dair çok daha “şık” bir imaj vardır ve kendilerini o imajla kandırarak yaşamayı tercih ederler.

Kış Uykusu, insanın gerçek halini 3 saati aşkın süreyle insanın suratına çarpan bir film.

Süresinin uzunluğuna rağmen hiç sıkılmıyor (Haluk Bilginer’le Demet Akbağ’ın 20 dakikalık diyalogu hariç), tam tersine hayrete düşürüyor, acıtıyor, irkiliyor, yer yer fena halde eğlendiriyor.

İmajlar, vitrinler dünyasında “mış” gibi yaşayanlar büyük ihtimal Kış Uykusu’ndan hoşlanmayacaklar.

Ama diğerleri için gerçek bir sinema şöleni. Dostoyevski’den, Çehov’dan ve bilumum Çehovvari Rus filmlerinden izler taşıyan bir şölen.

Oyunculuklar, Nejat İşler hariç, çok iyi. Nejat İşler, o mezbelelikte yaşayan, ezik, çaresiz, işsiz bir babadan çok, bir Cihangir barından az önce çıkmış kafası bozuk bir entel arkadaş rolünde sanki. Olmamış.

Haluk Bilginer olağanüstü. Gerçekten de, dünya çapında bir oyuncu Bilginer.

Demet Akbağ muhteşem oyuncululuğuna rağmen, yüzüne yaptırdığı estetik müdahaleler nedeniyle, görüntüsüyle çok rahatsız ediyor. Bir kez daha altını çizmek lazım.. Oyuncular, tiyatrocular botokstan, dolgudan uzak dursunlar. Bu facianın dünyadaki 1 numaralı örneği Nicole Kidman mesela... Kadın artık sadece “gözleriyle” oynamak zorunda... Yüzünün diğer tarafları donmuş çünkü.

Kış Uykusu’na geri dönersek... Film, her biri kendi inlerinde kış uykusuna yatmış, artık yaşamayan 3 insanın (Aydın, kardeşi Necla ve genç karısı Nihal) natürmort hayatlarına odaklanıyor.

Özgün, yaratıcı, kendi yolundan şaşmayan, ısrarcı, cesur... Altın Palmiye’yi de o yüzden kazandı bence...

Kış Uykusu

Mekan, Kapadokya. Sırf bu bile filme bir rüya kıvamı veriyor.

Filmin konusu yok. Ama 3.5 saat su gibi akıp gidiyor. Çünkü en başta da dediğim gibi, NBC insanın gerçek hallerine odaklıyor kamerayı. İkiyüzlülük, çaresizlik, pişmanlık, korku, kibir...

Bu 3 karakter, Çehov’un karakterleri gibi, birbirlerini iğneliyorlar, zehirliyorlar, hayat hakkında ahkam kesip duruyorlar, pişmanlıklarını her dakika dile getiriyorlar ama hayatlarını değiştirmek için en ufak bir şey yapmıyorlar, yapamıyorlar.

Çünkü zenginler ve hayat enselerinde boza pişirmiyor. Keyifli aksesuarlarla döşenmiş mağaralarında sonsuza dek çene çalabilir, birbirlerinin dibini oyabilirler.

Film bu bakımdan, laftan ve kibirden başka hiçbir şey üretmeyen çakma aydınımıza direkt bir eleştiri olarak görülebilir. (Filmin başkarakterini zaten “Aydın” Bey)

Dışarıda ise yoksulluk, sefalet, cehalet, çirkinlik, pislik var.

3 karakter bu yoksulluğu/sefaleti görüyorlar ama kendi sıkıntılarına “meze” yapmaktan ya da hayatlarını onlarla dekore etmekten öteye gitmiyorlar. Yani, “içlerinde” hissetmiyorlar.

Hissedemezler de zaten. Çünkü derin uykudalar. Bir nevi koma hali. Ayılar bahar gelince kış uykusundan uyanırlar ama bizimkiler için umut yok. Çünkü onlar için bahar mahar yok artık.

Tüm baharları tüketmişler.

Diyeceksiniz ki, filmin hiç mi kusuru yok...

Olmaz olur mu? Diyaloglar çok fazla ve kimi zaman dikiz tutmuyor. Senaryoda zaafılar ve bazı tuhafıklar var. Mesela filmin ilk yarısında ağırlıklı görünen Necla (Demet Akbağ) filmin ortasında yok oluyor. Bir daha da gözüküyor. İntihar mı etti, İstanbul’a mı gitti, ne yaptı belli değil. Aydın’la genç karısı Nihal’in aralarının neden o kadar bozuk olduğu da belli değil. Senaryo bu tip “ayrıntılara” hiç kafayı takmamış.

Ama bu kusurlar filmi daha da güzelleştiriyor.

Çünkü bu bir Nuri Bilge Ceylan filmi! NBC, dünyayı “kendi gördüğü gibi” aktaran bir yönetmen çünkü. Bizim istediğimiz gibi ya da klişelerin buyurduğu gibi değil.

“Bir zamanlar Anadolu’da” gibi gerilimli bir filmde, 10 dakika süreyle bir elmanın yuvarlanışını bize göstererek tüm senaryo kurallarını yamayı etmiş bir yönetmen sonuçta, karşımızdaki.

Özgün, yaratıcı, kendi yolundan şaşmayan, ısrarcı, cesur...

Altın Palmiye’yi de o yüzden aldı bence.

Gidin görün bu güzel filmi. Hayatlarımızın dörtte üçünü sanal alemlerde geyik yaparak, klişelerle tükettiğimiz şu dünyada, üç buçuk saatliğine ruhunuz havallansın.